V. évfolyam Csáktornya, 1888. május 27-én 22 szám.

Szerkesztőségi iroda: Főtér Szt.-Ferenczieik háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet *mindennap* 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilttérek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Ifjuti Önsegélyző szövetkezet", a „Csáktornyai takarékpénztár", a „Muraköz takarékpénztár" az „Alsó-Muraközi-Takarékpénztár" és „Önsegélyző-szövetkezet" s a Muraköz-hegyvidéki közmüvelődési „Önképző-kör" hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak: Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herdl Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Selyemhernyó tenyésztés

(Folytatás.)

3. Minő legyen a szoba hol tenyésztünk? A szoba, hol tenyésztünk, legyen száraz; és ha nem volna padlója, gyékényeket kell a tömésre teritenünk.

Ha a hernyók már mind kikeltek főleg arra kell ügyelnünk, hogy a szobában mindig friss levegő legyen; mi végből is ajtó, ablak, egész napon át tartassék nyitva, az ajtó elé lepedőt, az ablak elé pedig szunyoghálót tehetünk, hogy erős léghuzam ne támadjon a szobában

Ha jó az idő, a lepedőt az ajtó elől néhány órára el is távolithatod; fődolog az, hogy folyton friss levegő járja a hernyókat.

Ha az időjárás hideg, kissé be is fűtheted a szobát; azonban ajtó és ablak mindig nyitva legyen, ha ég is a kályhában a tüz; csakis késő éjjel és hajnalban, amidőn leghidegebb van és a szoba legkönnyebben kihűlhet, tedd be az ajtót és ablakokat néhány órára. A kályha elé tegyél deszka falat.

Vigyázz, nehogy a hernyókhoz tyukok, kacsák, egerek, macskák, pókok, vagy hangyák férjenek, mert megeszik azokat. Hangyák ellen legjobb, ha az állvány lábai körül, amelyen a hernyók vannak, hamut hintesz.

4. Etetés. Mindenekelőtt tudomásodra hozzuk, hogy utczák, utak és oly területeken álló fákról, amely területek a község, vagy állam tulajdonát képezik, mindenkinek szabad levelet szedni

Ha ebben valaki meg akar gátolni, jelentsd be rögtön a felvigyázó urnak és a község elöljáróságának.

Ellenben szigoru kötelességed a fákra vigyázni; hogy rajtok kár ne történjék Aki az ágakat letöri, a fákat rongálja nemcsak maga magának tesz kárt az által, hogy előbb utóbb levélhiány miatt nem fog tenyészthetni, de szegény polgártársának is ép ez által érzékeny kárt okoz

Ha tehát valaki elég lelketlen, hogy ugy a tenyésztési idő alatt, mint máskor bármikor a fák rongálása által önmagától és más szegény embertől megvonja a tisztességes kenyérkeresetet, az ilyen semmirevalót rögtön be kell jelenteni a felvigyázó urnál és a község házánál.

Szigoruan megparancsoltatik, hogy kampóval az ágakat lehuzni, letörni nem szabad, ellenben minden tenyésztő köteles kis könnyű lajtorját magával vinni és lajtorjájáról — kméletesen szedni a levelet Az ez ellen cselekvők meg fognak büntetetni.

Etetésnél különösen vigyázni kell a következőkre:

A levélnek, melyet a hernyóknak adunk, nem szabad nedvesnek vagy harmatosnak lenni Ha pedig porosak a levelek, ugy a port rázzuk le róluk.

Hogy száraz levelet biztositsunk magunknak, lehet a levelet legfeljebb egy nappal előbb is megszednünk de ezen esetben teritsük el a szedett levelet gyékényre vagy tiszta padlóra és napjában többször is forgassuk meg jól, nehogy megfülledjen vagy fanyar legyen; arra is kell vigyázni hogy a megszedett levelet kutyák vagy macskák be ne piszkitsák.

Ha a levelet zsákban hoztuk haza, azt röktön ki kell a zsákból üriteni, nehogy megfülledjen

Mindaddig mig a hernyó a második vedlésen túl nem esett, semmi esetre sem szabad egész, hanem csak vágott levéllel etetni

A levelet ép ugy kell vágnunk, mint ahogy szokás a széles metélt tésztát a levesbe vágni, különösen kell vigyázni, hogy a kés, melylyel a levelet vágjuk, tiszta legyen.

Legjobb, ha minden két órában etetünk és mindenkor csak annyi levelet adunk a hernyók elébe, mennyit azok két óra lefolyása közben megenni képesek; ha megették az előkbe adott levelet, ujra etetjük őket

Ha nem elegendőleg, hanem csak keveset etettünk, vagy ha a szoba hideg: hernyóink csak lassan fognak fejlődni, a tenyésztés tovább fog tartani és csak későn kötik be magokat a hernyók, sőt többnyire el is pusztulnak ily esetben

Ha ellenben többször és elegendőleg etetünk; e mellett ha gondoskodunk róla, hogy hernyóink folyton friss levegővel birjanak és e végből a szoba ablakait nyitva tartjuk, ha hűvös van, kissé fűtünk is: hernyóink egészségesek lesznek, gyorsan fognak fejlődni, korábban fognak bekötni és igy a tenyésztés rövidebb ideig fog tartatni.

Ha napjában csak 3—4 szer etetünk és ennek folytán egyszerre több levelet teszünk a hernyók elébe, ugy a hernyók az előkbe tett nagyobb mennyiségü levelet bepiszkitják, utóbb a b piszkitott levelet is megeszik, ettől megbetegednek és eldöglenek

Ha a selyembogarak már kétszer aludtak, akkor legjobb azokat tiszta és ó szellős padlásra vinni, ha a padlás náddal vagy zsuppal van fedve

De ez esetben is ügyelni kell arra, hogy a padláson mindig jó tiszta levegő legyen és éjjel, ha hideg van, rövid időre a padlás ablakait be is lehet tenni.

A második alvás után a hernyókat egész levéllel is lehet etetni.

(Vége köv.)

TANÜGY.

A levegő physikai és egészségi szempontból.

— Népies értekezés. —

Irta s a Muraköz hegyvidéki állami tanitók önképző körének havi gyülésén felolvasta:

KOVÁTS GYULA.

(Folytatás.)

Hogy mily fontos az élet fenntartására a légzés folyamata, azt bizonyitja ama tény is, miként perczenkint átlag 16 légvételt teszünk, továbbá, hogy levegő nélkül nagyon kevés ideig, ugyszólván perczekig sem, mig ellenben táplálék nélkül napokig elélhetünk

Csakhogy amint vannak jó és rosz táplálékok, épugy létezik jó és rosz levegő is, amelyek közül az első élvezete egészségünk fenntartására szolgál, testi gyarapodást és piros test szint kölcsönöz, mig a második bágyadtságot, kedvetlenséget, egészségünk megromlását és halványsárga test szint idéz elő.

Már most sokan azt a kérdést vethetik föl, milyen a jó és milyen a rosz levegő? s hogyan használhatjuk az elsőt s miként óvakodhatunk a másodiktól egészségünk érdekében?! Sietek tehát röviden megfelelni mindkét kérdésre . . .

Értekezésem elején azt mondottam ugyanis, hogy a levegő élany (oxigén) és légeny (nitrogen) keverékéből áll. De e két főalkat elemen kivül a levegőben rendesen az egészségre nem éppen előnyös szénsav vizgőz és más idegen anyag is fordul elő több, kevesebb mennyiségben, amelyek közül legártalmasabb a szénsav, mely 100 térfogat levegőben $\frac{4}{10}$ részben van képviselve! Ha már most azt vesszük, hogy perczenkint 16 légvételt teszünk s ezáltal tartózkodási helyünk levegőjének élenyét nagyrészt fogyasztjuk, másrészt minden 16 légvét 1 után fejenkint 22 liter szénsavat lehelünk ki, tiszta képét birjuk annak, hogy mily nagy mértékben fertőztetjük meg a rendelkezésünkre álló levegőt körülöttünk.

S ez arány annyival inkább fog növekedni, mennyivel több egyén van ugyanazon helyiségben; azaz annyiszor 22 liter szénsavval telitjük perczenkint a levegőt, ahányan tartózkódunk pl. a szobában. Már pedig ha tekintetbe vesszük ama körülményt, miként a szénsav egy bizonyos mértékbeni jelenléte — tekintettel határozott mérges voltára — teljesen elviselhetetlen; sőt fojtó és halált is okozhat, okvetlen be kell látni, hogy az ilyen levegő egészségünkre káros hatással van, tehát egészségtelen, azaz rosz!

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Dr. Horváth Ferencz a kir. táblához szolgálattételre beosztott nagykanizsai törvényszéki biró, Muraköz szülötte, a nagy-kikindai kir. törvényszékhez kir. törvényszéki elnöknek neveztetett ki. Gratulálunk a megérdemlett előléptetéshez!

— **Horvát Péter** (a megboldogult kápelcsáki Horvát Péter közeli rokona) nyugalmazott főispán, a horvát országgyülés volt alelnöke, Varazsd város diszpolgára f. hó 1-én, 68 éves korában Budinscsinán elhunyt. A megboldogult a 48—49-es években egyike volt a legfanatikusabb illyreknek, ugy annyira, hogy éveken keresztül nem evett salátát — mert szine zöld. (A mi nemzeti szineink egyike.) Az absolutismus korszaka — irja a varazsdi »Hrvatska Straža« — őt is, mint a többi akkori horvát hazafit kijózanította és ennek következtében hivatalt nem vállalt. A 60 as években kezdett ismét szerepelni; Mazuranics bán idejében mint főispán nyugdíjba vonult.

— **A csáktornyai** takarékpénztárral egyesült „önsegélyző szövetkezet" ma, folyó évi május hó 27 én, d. u. 4 óra kor Csáktornyán, a csáktornyai takarékpénztár helyiségében közgyülést tart. Tárgy: 1) Az igazgatótanács jelentése. 2) A felügyelő bizottság jelentése. 3) Az 1887. évi II. csoport megvizsgált számadásai feletti határozathozatal s a felmentvény megadása 4) Az igazgatóság egy tagjának megválasztása. 5) A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére 2 részvényes kijelölése.

— **Sághy** derék szintársulata a legszebb emléket hagyván maga után, f hó 24 én Keszthelyre távozott körünkből. A szintársulat mult heti játéka is élvezetet szerzett a közönségnek. A szinház hol tömve volt, hol félig volt tele. A sok tagból álló társulat városunkban nem tett ugyan vagyonra szert, de fenntartotta magát. Ily jól szervezett társulat Csáktornyán egy hónapig, alkalmas időben szivesen látott vendég volna, különösen -- az uj teremben.

— **Meghivó.** A csáktornyai önk. tűzoltó-egylet f. hó 31 én (Urnapján) a Fehér Galambhoz czimzett vendéglő kertjében tánczczal és tüzijátékkal egybekapcsolt tavaszi mulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. — Kezdete d. u. 5 órakor. — Belépti dij személyenkint 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadva, hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Nagy tűz** volt e hó 23-án délután Domásineczen. Negyven gazda károsodott meg. Elégett kinek háza, kinek gazdasági épülete vagy szalmája.

— **Nagy riadalmat** okoztak Csáktornyán f. hó 23-án a pénzügyőrök a vendéglősök és pinczérek között, elkobozván összes szivar, szivarka és dohánykészletüket. Most aztán engedély nélkül tilos a vendéglőben a szivárárulás.

— **A kottorii** telekezeti népiskola tanitói kara május hó 21-én azaz pünkösd másodnapján a helybeli „Gernye" nevü erdőcskében ez évben felállitandó karácsonyfa javára gyermekmajálist rendezett, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült. Kiválólag megemlékezünk alsódomborui Hirschler testvér urakról, kik ismét szép jelét adták nemesszivüségüknek, midőn a karácsonyfa javára szép összeggel járultak, továbbá főtisztelendő Golub János a-vidoveczi plébános urról, ki szintén bőkezüleg adakozott a szent czélra. Fogadják továbbá mindazon nemeskeblü pártfogók és adakozók, kik tanitványainkat becses támogatásukra méltatták, ezen helyen a szent ügy nevében a tantestület hálás köszönetnyilvanitását

— **Petroleum-kutatók** Muraközben. A fúrás Szelniczán és Pekleniczán egy iránt serényen folyik. Pekleniczán legközelebb gőzgépeket használnak a munkához. Egy harmadik, budapesti társulat is elkezdi rövid idő mulva a kutatást, még pedig Szent-Márton környékén. A kutatók jó minőségü petroleumra akadtak már s a helyszinén felállított raktárak tele vannak, de az anyag kiszivattyuzása sok pénzükbe kerül s a nyert mennyiség nem fizeti ki a költségeket. A főeret kutatják. Az a kérdés, a három társulat közül, melyik lesz a szerencsésebb? Az itt letelepedett angol és német munkavezetők állása szerint: csak idő kérdése, hogy a főforrásra bukkanjanak, tehát a munkát nem hagyják abba. sőt nagyobb és nagyobb munkaerővel fognak hozzá. Szerencse fel!

— **Tudomásul** Kottoriból felkértek bennünket annak tudomásul hozására hogy azon tanitó urak, akik Kottoriba készülnek a julius 7-i tanitói gyülésre s egy nappal előbb szándékoznak odaérkezni, szivesked jenek ebbeli szándékukat Steinauer József kottorii tanitó urral előre tudatni, hogy a lakásokról gondoskodhassék.

Meghivó. Az alulrott fiatalság a ráczkanizsai „Szőlőfürthöz" czimzett nagy vendéglő termében 1888. évi junius 3-án a ráczkanizsai szegénysorsu tanulók javára zártkörü tánczvigalmat rendez Csárics Adolf Csárics Sándor, Danitz Sándor, Liszt Kálmán rendezők. Belépti dij személyenkint 80 kr. Családiegy 2 frt Kezdete délután 5 órakor Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A hölgyek kéretnek minél egyszerübben megjelenni

— **A közönség figyelmébe** F. évi junius hó 1-től fogva a postaküldemények és táviratok bérmentesitését illetőleg a következő változás fog történni: Minden, a postára adott távirat, pénzes levél és szállitmány, melynek szállitási diját a feladó előre fizetni óhaitja, ezentul nem készpénzben, hanem, amennyiben a szállitási dij 10 frtot meg nem halad, franco jegyekkel bérmentesitendő. A francojegyeket a feladó maga ragasztja fel a küldeményhez tartozó szállitólevélre, illetve a pénzes levél boritékára, táviratoknál pedig azon lapra, melyre a táviratirva van. — Pénzes leveleknél a francojegyeket lehetőleg a czimoldal felső jobb sarkára ugy kell felragasztani, hogy minden francojegy körül legalább 1 cmnyi tér maradjon. A közönséget érdeklő tarifák és szabályok a nmsgu m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium által pontosan összeállitva 1 frt árért minden posta- és távirdahivatalnál megrendelhetők. Ángyán Kálmán.

— **Túljárt** az eszükön. A napokban hirtelen meghalt Varazsdon egy gazdag kereskedő, hagyván maga után nagy vagyonon kivül két telnőtt fiut és egy férjhez ment leányt. A fiuk az üzletben voltak alkalmazva, tehát az öreggel együtt laktak; a nővér férjével nem lakott Varazsdon. A halálaest után a két fiu hamar összeszedett minden pénzt és értékpapirt, hogy mire a távol lakó nővér és sógor megérkeznek, ne találjanak ilyenféle osztozkodni valót. Megérkezvén a sógor, kutatja a kötelezvényeket s más értékpapirokat, hogy felesége részét megállapithassa, azonban a két fiú váltig erősiti, hogy a megboldogult nem szokott pénzt kiköcsönözni, sem állampapirba ölni pénzét. Állitásuk szerint a fekvő birtok és a kereskedés az összes hagyaték. — De hát valami irásnak vagy jegyzetnek csak kell lenni?! kiált fel a megcsalt sógor. De hogy van! — erősitik a fiuk. — Szegény öreg — folytatja a sógor — pedig nekem is adott kölcsön 10,000 frtot nemrég s a kötelezvénynek kell, hogy nyoma legyen. Az örvendetes felfedezésre csakhamar előrántja zsebéből az egyik fiu az elcsent irományokat s keresik a 10 ezer forintos kötelezvényt, hanem beszeg nem jöhettek nyomára, mert az tényleg nem létezett. A fiuk elképedtek, a sógor meg hamisan dörzsölte kezeit, látván, hogy az előkerült kötvények és állampapirok értékéből (mintegy 100 ezer forint) neki is szép összeg jut.

— **Meghivó.** A muraközi tanitókör ez évi közgyülését junius hó 7 én, délelőtt 9 órakor a kottorii népiskola helyiségében fogja megtartani, melyre ugy a tagok, mint a tanügybarátok tisztelettel meghivatnak. A gyülés főbb tárgyai: 1) Évi jelentés. 2) Az «Eötvös és a Magyarországi tanitók árvaházi alapjára« gyüjtő bizottságok jelentései. 3) Pénztáros jelentése. 4) A Phylloxera ismertetése, jelenlétének felismerése stb. Előadó: Weisz Károly. 5) Földrajztanitás első leczkéje a III. osztályban. Előadó: Steinauer József. 6) A szorgalmi idő legczélszerübb beosztása és a rendetlen iskoláztatás megszüntetése. Előadó: Vreszk György. 7) A muraközi tiszti önsegélyző-szövetkezet és Muraköz ethnographiája. Előadó Mencsey Károly. 8. Inditványok. 9. A jövő közgyülés helyének a meghatározása. Csáktornya. 1888. május 17. Jeney Gusztáv. korelnök.

— **A hegyvidéki** közművelődési Önképzőkör f. hó 6-án tartá meg rendes havi felolvasó ülését. A kör tagjai teljes számban jelen voltak s elnöki megnyitó után a tárgysorozat letárgyalása vétetett elő, melynek első pontja Vugrinecsics Ferencz r tag birálata volt Horváth Gyula jegyző „Az aesthetica, mint az oktatás tényezője" czimü értekezése felett. Kováts Gyula elnök, mint tanügyi jelentő meleg szavakban emlékezik meg Gönczy Pál államtitkár úr 50 éves és e napon megünnepelt jubileumáról, s a kis kör a legnagyobb lelki örömmel csatlakozott azon inditványhoz, mikép ő méltóságához üdvözlő feliratintéztessék s haladéktalanul elküldessék. A kör erre vonatkozó intézkedése jkönyvileg megörökittetett. Krempatits János r. tag egy paedagogiai értekezést olvasott fel, mely vitatkozás tárgyává nem tétetett, hanem a biráló tagnak kiadatott. Jövő hóra tanügyi jelentőül Horváth Gyula jelöltetett ki.

Dolinai Gyulánál az iskolai vizsgákra pompás **Jutalomkönyvek** jelentek meg. Ezek közt legfontosabb a »Szív«, irta Edmondó de Amicis, forditotta Dr. Radó Antal. Páratlan szép ifjusági olvasmány. Többet ér az izgató Robinson kalandoknál. E kedves müben egy tanuló naplójegyzetei vannak közölve az iskolai év majd minden napjáról megható, szivhez szóló szép történetek alakjában. E mű olasz eredetiben alig más évi alatt hetven kiadást ért. Rendkivül alkalmas arra, hogy iskolai vizsgákon jutalomkönyv gyanánt osztassék szét. E czélból leszállitott ára: 20 példány 10 frt. 50 pld. 24 frt, 100 pld. 45 frt. Egyes példány 55 kr. Dolinaynál kaphatók még más érdekes jutalomkönyvek is, mint: »Hogyan mehetsz előre?«, „Aranykönyv", »Szünnapokra«, »Ifjusági olvasmányok«. Egyes példány 35 kr. A „Gyöngysorok", »Hazaszeretet könyve«. Egyes példány 25 kr. Legnagyobb jutalom a „Történelmi arczképcsarnok" diszmü 23. arczképpel és életrajzzal; leszállitott ára 3 frt 60 kr. Nem lehet eléggé ajánlani, hogy az iskolai vizsgákon mennél több jó könyvet osszanak szét. Ez a legnemesebb jutalom a szorgalmas gyermekeknek Mindennemü megrendelés egyenesen Dolinayhoz (Budapest, Kecskeméti u. 13. sz.) intézendő.

Assicurazioni Generali. E társaság részvényesei közgyülésüket f. é május hó 1 én tartották meg Triestben, midőn heterjesztették az 1887. évi mérleget. A jelzálogüzlet kivételével az egyébban foglalja az összes üzletágak eredményeit. Ha tekintethe vesszük, hogy a lefolyt évben a politikai láthatárt folytonosan sötét fellegek borították és hogy a gazdasági viszonyok is különösen kedvezőtlenek valának, tehát azokat a körülményeket, melyeknek befolyása alól magát egyetlen egy biztositó-intézet sem vonhatja ki, az üzleti év végeredményét, habár az nem üti is meg az előbbi évek mértékét, mégis kielégitőnek kell tartanunk és benne annak ujabb bizonyitékát találhatjuk, hogy mily szilárd alapokon áll e társaság és hogy mily kiválón van igazgatva. Az előttünk fekvő zárszámadási jelentés mint rendesen számos kimutatással és táblázattal van ellátva, melyek az összes üzletek, de különösen az élebiztositási üzlet menetét és fejlődését világos képben tárják szemeink elé, s örömmel látjuk azokból, hogy ez üzleti ág folytonosan halad előre, minek világos bizonyitékául szolgál,

zazidali preko morja, preko velikoga morskoga kanala imenom La Manch. Most bude visok 50 meterov a svakih 500 metrov daljine stal bude jeden željezni stup. Po njem pojdu željeznice, kola i pešički put; gotov bude za šest let a košta bi osemsto milijunov frankov.

Cepljenje bubinkov.

Ministerium za nuternje posle pozval je sve sudbene oblasti ter jim naložil, da se strogo imaju poskrbeti za to, da po celom ORSAGU budu zacepljeni bubinki žandarom naš m. Cepljenje žandarah imaju obaviti honvedski doktori a vu takovih pokrajinah, gde ovih doktorov nebi bilo, imaju cepljenje ovršiti občinski ili pak kotarski doktori. To je prez dvojbe dobra naredba, ar osigurava žandare proti vnogim nevoljam.

Mastni račun.

Brazilijanskomu cesaru, koj se vu Milanu nahadja na vractvu zbok nekakovoga vekšega betega ter koj je moral četrti dan već ovu kuru pretrgnuti, ar mu nije dobro včinila, poslal je ondešnji doktor sledeći račun: Tri kupelji — 1000 lirah. — De vet črnih kavah — 75 lirah. — Za družinu — 50 lirah. — Pisčeno 1125 lirah dr. Valsecchi. Bormeš za tri dana je to račun, koj ima dosta bezsramnosti vu sebi!

Kratke novosti.

Dr Horváth Ferenca kr. sudca iz Kaniže, Medjimurskog sina (iz Muraszerdahelye) je Njegovo Velič. kralj za predsednika kr. sudbenog stola vu V.-Kikindu imenuval. — Čakovečki ognjogasci budu 31-ga o. m. svoj majališ obdržali. — Veliki ognenj bil je 23 ga o. m. vu Domašincu. Do četerdeset gospodarov su kvarni. — Vu Kottoribi su 21-ga o. m. za školsku decu majališ obdržali. — — Vu Rac-Kaniži bude 3-ga junjuša protuletna plesna zabava.

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Fiškaljuš: Ali ste vi muži veliki bedaki!

Muž: No, gospon Fiškaliuš, naj tak jako na nas muže nešimfaju, im oni živiju samo od naše bedastoće, ar da mi nebi bili tak bedasti, nebi nam niti bilo treba fiškaljušov.

—

Dekla. Gospon doktor, moja gospa su me poslali, da bi oni za ime božje se potrudili gosponu, gospon vre skoro vmira a moja gospa pak nebi rada, da bi gospon prez njihove pomoči vumrl.

—

Notariuš. Kaj Martin, kaj ste ne denes otišli vu varaš?

Kapuš Martin: Nisem, gospon notariuš, ar su gospon školnik rekli, da bude denes tu potemnenje sunca, pak to sem hotel rado videti.

—

Gospa: Ah kak mi je težko, da ste vi Antun ravno pri meni črez štenge opali i se skoturali!

Antun: Ah draga gospa, im je zato nikaj ne, im bi ja itak doli moral iti.

—

Mara. Draga suseda, kaj delate?

Roza. Ah krafline budem pekla.

Mara. Jeli bi si ja mogla moje krafline s vašimi speči?

Roza. A kaj bi nej mogla.

Mara. No Bog vam ljepo plati, drugi put ako budete vi Roza šunku kuhali, onda donesite k meni, pak vam se more šunka vu mojem zelju skuhati.

—

Izidor kaj se tak žalostiš?

Moric. A kaj se nebi žalostil, im imam mladu ženu pak mi je betežna!

Izidor. Ah dragi moj Moric, to ti je nikaj nel Ja ti pak imam staru ženu, ona pak je navek zdrava, to pak mene jako žalosti!

—

Kaj ti se je pripetilo, pajdaš Lacko?

Jaj, strašen je ov moj položaj! Premisli si: moja punica je na naglo zbetežala. Dal sam taki dozvati doktora, a doktor mi je za čas rekel, da nega nikakvoga ufanja kaj bi moja punica vumrla.

—

Kapitan. Ti svinja! Kaj s rubcom brišeš kupicu?

Sluga: Prosim ponizno, gospona kapitana im ja svojim rubcom brišem!

—

Kovač. No, dragi gospon pater! ovoga dečka naj pogledneju! Četiri ljeta je star, ali je vre žnjega detec! Tak njim se več karta, kakti kakov sudec! A kruglja se pak bormeš tak, kakti maršečki doktor!

Pater: Ali, dragi suseđ, jeli pak zna već moliti?

Kovač: Jaj gospon pater, za to njim je još premali.

—

Mužača Jaj, dragi gospon lajdinand, itak je zločesti soldački stališ. Mojega siromaškoga sina Andraša je soldačija čisto spotrla!

Lajtinant. Ali draga ma ženica gledite, i ja sam soldat i ja moram terpeti.

Mužača Jaj dragi gospon lajtinant pri njih je to nekaj drugo! Ali znaju moj sin ima poštenešu meštriju kak oni!

Kolendar.

(Od 27-ga do 2-ga)

— 27: Nedelja. Trojstvo, Magdalena
— 28. Pondeljek Vilhelm. Senjem vu Legradu i vu Lendavi.
— 29. Tork Maksimilian. Senjem vu Priloku.
— 30 Sreda. Ferdinand. Senjem vu Ludbregu.
— Četrtek. Telovo
— 1 Petek. Pamfil. Zadnji četvrt.
— 2. Subota. Erasmus.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.20 — Pšenica 6.90-7. — Hrž 5.— 5.60 Ječmen 5.50 — 6.50 Zob 5.80.

LOTTERIJA.

Budapešt 20. majuša 1888.

19. 54. 72. 55. 30.

Odgovorni urednik:
MARGITAI JOZSEF

HÉVVIZ.

Gyógyfürdő Zalamegyében Keszthely város és a Balaton tavától 30 percznyire

Alulirott mindazoknak, akik sikeres gyógyulást és meglepő eredményt elérni óhajtanak, gróf Festetics Tasziło ur, cs. kir. kamarás uradalmaihoz tartozó természetes kén-gyógyfürdőt, mely föld alatti forrásokból képződő tó-, és iszaplerakodásokból áll s nyáron át rendesen 35 Reamur foknyi hőségű, a következő bajok ellen a legmelegebben ajánlhatom:

1. Czúz (Rheumatismus) és pedig legyen az akár izülesi (Rheumatismus articulationum), akár izomcsúz (Rheumatiomus musculorum).

2. Köszvény (Gicht).

3. Kiválo jótékony hatása van továbbá e gyógyfürdőnek a mirigyes szervek — minők: a dulmirigy (Prostata) és herék (Orchis) — lobos kórfolyamatok után visszamaradt megnagyobodása és megkeményedésénél. A lobos kórfolyamatok után valamint gyermekágyi kárfolyamatok vagy a körülirt hashártyalob után, ugy a külerőszak folytán képződött és visszamaradt izzadmányok felszivásánál. Külerőszak folytán támadt csontszú (caries) és csont-tüszkösödésnél (necrosis. — Bőrbetegségeknél, milyenek különösen az izzag (Eczema). — Idegfájdalmoknál (neurolgia). — Illdések folytán előállott bajoknál. — Vérbetegségek, görvély és bujakór ellen.

Mint utókura, a keszthelyi Balaton-Fürdő, melynek átlagos nyári hősége 16 Reamur fok, sőt junius, julius és augusztus hónapokban 20 22 R. foknyi, — igen ajánlható.

Hévviz gyönyörű, regényes és egészséges völgyben fekszik, vidékén nagyszerü kirándalási pontokkal, minők a Balatonon: Szigliget, Badacsony, Siófok, Tihany, Balaton Füred és visszafelé Tapolcza, Rezi, Tatika, Csobáncz, Törökszánczok és Sümeg történelmi nevezetességü várromjaikkal.

Szobaárak 1 fitől 2 frt 50 krig gyógydij 5 frt. — Árnyas sétányok, gyógy és billárd terem, fürdö-zene, bel- és külföldi lapok; postaállomás ugyanitt, távirda-összeköttetés Keszthelylyel mely város a gyógyhelytől 30 percznyire fekszik társaskocsi összeköttetés és kényelmes bérkocsik azonban a t. vendégek számára mindenkor rendelkezésére állanak.

Vasuti összeköttetés Budapest felől Keszthely, a déli vaspálya felől Z. szt.Mihály vagy Keszthely.

Kitünö restauratió, sőt (Coscher) konyha is van.

Fürdöorvos dr. **Hanny Ödön.** Szobamegrendeléseknél kérem alulirotthoz fordulni, ki mindennemü felvilágositással dijmentesen és készséggel szolgál.

Tisztelettel

Govorcsin György
fürdöbérlő.

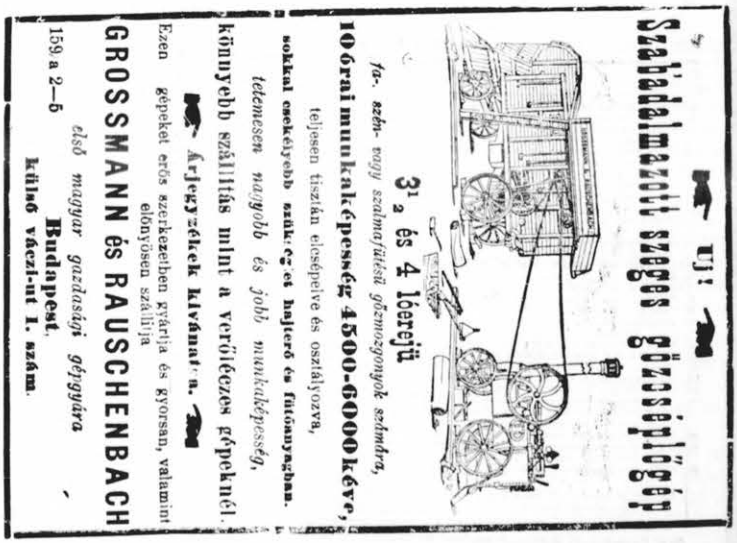

Radeini savanyuforrás és fürdő.

Mind gyógyviz. A radeini savanyuforrás a leggazdagabb **natron-lithion** tartalmu savanyuforrása Európának. **Különösen hat mindazon betegségekben, melyek hugysavak fölöslegen alapulnak, mint: a czúz- epe-, hugy- és vese-kő és megbecsülhetetlen gyógyszer aranyeres és hólyaghajokban,** az elturhasodás ellen a **gyomorban és végbélben** képződő savanyuság ellen **duzzadásokban, hurutokban** és **idegbantalmakban.**

Mind ivóviz. Gazdag **kénsav** és **kénsavas nátron** tartalma, **kellemes íze,** gyöngyöző habzása a radeini savanyuvizet **a legkedveltebb üditő itallá** teszi. Savanykás **borral** vagy **gyümölcs-nedvvel** és czukorral keverve erősen habzó és szomjat oltó italt ad, melyet **ásványos pezsgőnek** neveznek.

Mind óvszer. Nagyon kiterjedt használatnak örvend a radeini savanyuviz mind véd- és óvszer **roncsoló toroklob, bárányhimlő hideglelés** és **kolera** ellen.

Fürdők és lakások. A fürdők **vasas** és **savanyuvizből** tetszés szerinti hőmérséklettel készittetnek és kipróbált hatásuk van **csúsz, rheuma, női betegségek, vérszegénység, sápkór, hysteria magtalanság** ellen. (Egy fürdő ára 35 kr.) Szobadrak; 30 krtól 1 frtig.)

Szénsavas lithion mintóvszer. Egy liter radeini savanyuviz 0·06 gramm kettős szénsavas lithiont tartalmaz, tehát oly adagot, melyen kezdetben nem igen lehet tulmenni. Mily értéke van e rendkivül erős alkalinak, mint gyógyszernek, mutatják Garrod kisérletei, melyek mindenütt megerősitést nyertek. Ő csont és porc darabokat, melyeket csúzban szenvedőktől vett és melyek egészen hugysavas natronnal voltak bevonva, egyenlő erős kali, natron és lithion oldatba tett. A két első oldat csaknem semmit sem hatott, az utolsó azonban oly erősen, hogy a köszvényes lerakodással telitett csontdarabok rövid idő alatt, egészen megszabadultak a bajtól. Ez arra ösztönzé őt, hogy szénsavas lithionnal köszvénybetegeknél tegyen kisérletet, kiknek lerakodásai csakhamar csekélyebbek lettek és végre telyesen megszüntek. E sikereket hasonló körülmények között más orvosok is elérték.

A viz eredetiségének fölismerése czéljából minden dugóra félkőralakban **RADEINI** szó van beégetve.

Prospectusokat ingyen és bérmentve küld: Curanstalt Sauerbrun Radein in Steiermark.

Kizárólagos képviselet: Csáktornyán Tódor József, Varazsdon Moses M. 680 1—12

Assicurazioni Generali 1887. évi mérlege.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. (1887.)

BEVÉTEL.

A tétel neve	Részletek frt kr	Üzlet (Bevételek) frt kr	Vagyon (Bevételek) frt kr	Összes (Bevételek) frt kr
1. Dijtartalék a mult évről:				
a) tűzbiztositás	1971890 61			
b) szállitmánybiztositás	97015 45			
2. Tartalék oly károkra, melyek 1886. decz. 31-én még függőben voltak:		2068906 06	....	2068906 06
a) tűzbiztositás	451693 65			
b) szállitmánybiztositás	164259 93			
c) jégbiztositás	6038 61			
3. Dijak a törlések levonásával:		621972 19	....	621972 19
a) tűzbiztositás	6702193 45			
b) szállitmánybiztositás	1278943 28			
c) jégbiztositás	2324759 09			
4. Kötvényilletékek:		10305895 82	....	10305895 82
a) tűzbiztositás	252801 02			
b) szállitmánybiztositás	12804 31			
c) jégbiztositás	73329 96			
5. Tőke-elhelyezések jövedelme:		338935 29	....	338935 29
a) Értékekre adott előlegek kamatai	1265 44			
b) Állam- és más értékpapirok kamatai és osztalékai	216383 36			
c) Kamatok váltóleszámitásból, folyó-számlától és ágió	82289 87			
			299938 67	299938 67
6. Nyeremény különféle értékesitések folytán	....	....	15307 80	15307 80
A tűzbiztositási ágba befoglalvák a tükör-üveg-biztositásban elért eredmények.				
Összesen	....	13335709 36	315246 47	13650955 83

Kiadás.

A tétel neve	Részletek	frt kr	Üzlet (Kiadások) frt kr	Vagyon (Kiadások) frt kr	Összes (Kiadások) frt kr
1. Viszonbiztositási dijak:					
a) tűzbiztositás		2498431 39			
b) szállitmánybiztositás		546776 94			
c) jégbiztositás		795039 26			
2. Károk:			3840247 59	....	3840247 59
a) tűzbiztositás kifiz. kárösszegek	2,894,450.14				
tart. még ki nem fizet. károkra	340,741.15	3235191 29			
b) szállitm.-bizt. kifiz. kárösszegek	581,104.68				
tart. még ki nem fizet. károkra	200,408 —	781512 68			
c) jégbiztositás kifiz. kárösszegek	1,266,977.49				
tart. még ki nem fizet. károkra	1,632.72	1268610 21			
3. Dijtartalék 1887 deczember 31-én még folyó biztositásokra:			5285314 18	....	5285314 18
a) tűzbiztositás } teljesen tehermentes		1965599 06			
b) szállitmánybiztositás } teljesen tehermentes		95210 52			
		36653 11			
4. Jutalékok:			2097462 69	....	2097462 69
a) tűzbiztositás		497002 85			
b) szállitmánybiztositás		61714 39			
c) jégbiztositás		138703 09			
			697419 83	....	697419 83
5. Általános kezelési költségek	....	..	972414 60	....	972414 60
6. Adók és illetékek	....	..	250372 58	....	250372 58
7. Az ellátási pénztár kamatai	....	..	....	12387 —	12387 —
8. Kétes követelések	....	..	....	17474 20	17474 20
Nyereség	....	..	192477 89	285385 27	477863 16
Összesen	....	..	13335709 36	315246 47	13650955 83

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. — Életbiztositási osztály. (1887.)

A tétel neve (Bevétel)	Részletek frt kr	Üzlet frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Dijtartalék a mult évről	20849530 62			
le: dijtartalék az átadott viszonbiztositásokra	444265 98	20405264 64	....	20405264 64
2. Tartalék függő károkra	....	339509 02	....	339509 02
3. Dijbevétel a) halálesetre szóló biztositásokra	3646195 85			
b) elélésre szóló biztositásokra	554602 05			
c) évjáradékra szóló biztositásokra	171520 89	4372318 79	....	4372318 79
4. Kötvénydijak	....	57378 40	....	57378 40
5. Dijtartalék átadott viszonbiztositásokra	....	536459 —	....	536459 —
6. Elhelyezett tőkék jövedelme:				
a) Jelzálog-követelések kamatai	80213 71			
b) Értékekre adott előlegek kamatai	2488 67			
c) Állam- és más értékpapirok kamatai	631558 70			
d) Folyó számlák kamatai	32512 98			
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	217199 77			
f) Életbizt. kötvényekre adott előlegek kamatai	124625 67			
összesen	1088599 50			
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát	883158 64	883158 64	....	883158 64
marad	205440 86	....	205440 86	205440 86
7. Nyeremény különféle értékesitések folytán		....	26822 80	26822 80
Összesen	....	26594088 49	232263 66	26826352 15

A tétel neve (Kiadás)	Készpénzb. frt kr	Tartalékb. frt kr	Üzlet frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Viszonbiztositási dijak	....	....	155854 27	....	155854 27
2. Fizetések esedékes biztositásokért:					
a) halálesetre szóló biztositásokért	1500851 87	195457 77			
b) elélés esetére szóló biztositásokért	560568 42	125570 49			
c) járadékokért	128184 27	1869 36			
	2189604 56	322897 55			
Levonva viszonbiztositások fejében	56231 28	12000 —			
	2133373 28	310897 55			
		2133373 28	2444270 83	....	244270 83
3. Kötvény-visszavásárlások	....	....	319407 31	....	319407 31
4. Dij és kötségtartalék az 1888. évi számlára	Tartalék	Költségtart.			
a) Halálozásra szóló biztositás	17463546 24	332655 79			
b) Elélésre szóló biztositás	4783110 07	19353 50			
c) Járadékbiztosit.	1214757 05	—			
	23461413 36	352009 29			
		23461413 36			
Összesen	....	23813422 65			
Levonva a kiegészitési részleteket	....	1077790 12			
Netto-tartalék	....	....	22735632 53	....	22735682 52
5. Orvosi tiszteletdijak } az év folyamáb. kifiz	....	....	40722 41	....	40722 41
6. Jutalékok } az év folyamáb. kifiz	....	....	274816 38	....	274816 38
7. Költségek } az év folyamáb. kifiz	....	....	439475 50	10886 —	450361 50
8. Adó és bélyeg } az év folyamáb. kifiz	....	....	50572 77	....	50572 77
9. Kamatok a nyerem. biztositottak javára	....	....	....	15621 27	15621 27
10. Leirás kétes követelésekre	....	....	....	21880 64	21880 62
Nyereség	....	....	133336 49	183875 77	317212 26
Összesen	....	....	26594088 49	232263 66	26826352 15

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1887. deczember 31-én.

F. sz.	VAGYON	A frt kr	B frt kr	Összesen frt kr
1	A részvényesek biztositott adóslevelei	1837500 —	1837500 —	3675000 —
2	Ingatlan birtok:			
	a) városi telkek	....	4749718 18	7572685 76
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)	....	2822967 58	
	c) 1887. deczember 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaiból	....	124187 57	124487 57
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztositási kötvényeire	....	2240192 41	2283537 41
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott, a felek halálakor felveendő tőkék vételára	....	43345 —	
4	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke-kölcsönök ingatlanokra a jelzálog-osztályba tartozók kivételével: a) folyó frt 1,450,034.51; b) hátralékos » 11,764.68	....	1461799 19	1461799 19
5	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapirokra	63589 67	68569 87	13215[illegible] 54
6	Állam- és más értékpapirok	1149696 01	13421555 29	[illegible]
7	Váltók a tárczában	324535 57		[illegible]
8	Előlegek a jelzálogosztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)		292572 02	[illegible]
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	1183477 85	503264 49	[illegible]
10	Készpénz-készlet a trieszti és velenczei igazgatóságok pénztárában	29928 62	19984 76	[illegible]
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	62282 41	46396 31	[illegible]
12	Maradvány a viszontbiztositók számláiból	502224 13	11991 97	[illegible]
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	850023 40	185774 [illegible]	[illegible]
14	Maradvány az A mérleg folyó számláiból		527486 90	[illegible]
15	a) Adósok különböző czimek alatt	458618 59	[illegible]	[illegible]
	b) Adósok jelzálog-kölcsönökre hátralékos kamatokkal		3377 [illegible]	3377 [illegible]
	c) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	[illegible]	409937 0[illegible]	[illegible]
	d) Letét Goldschmiedt alapitvány	3000 —		[illegible]
16	Dijtartalék átadott élet-viszonbiztositásokra		536459 —	[illegible]
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	
		10100731 82	29626624 25	[illegible]
	Az 1881 deczember 31-én a jövő évekre érvénybe maradó díjkü telezők értéke: frt 22.766,106.95			

F. sz.	TEHER	A frt kr	B frt kr	Összesen frt kr
1	Alaptőke	2625000 —	2625000 —	5250000 —
2	Tőkésitett nyereménytartalék	1187515 93	1091148 80	2278664 73
3	Tartalék az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	238266 39	257527 16	495793 55
4	Jégbiztositási tartalék	200000 —		200000 —
5	Ingatlan tartalék		1055768 40	1055768 40
6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000 —	40000 —	80000 —
7	Rendkivüli rendelkezés alatti nyeremény-tartalék	315635 —	315635 —	631270 —
8	a) Dijtartalék még érvényben levő biztositásokra: Az A mérlegen	2097462 69	....	2097462 69
	b) a B mérlegen	....	22735632 53	22735629 56
9	Tartalék bejelentett, de deczember 31-én még ki nem fizetett károkra: Az A mérlegen	542781 87	....	542781 87
	A B mérlegen	....	210897 55	210897 55
10	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára: II A tábl frt 411.837.56; 13 és 13 A tábl frt 30,067.64	....	441905 21	441905 21
11	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	281644 06	....	281644 06
12	Jelzálogkötelezvények	—	—	
13	Egyenleg a viszonbiztositók számláján	361596 14	36730 90	398327 04
14	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	27486 12	36350 06	63836 18
15	a) Hitelezők különböző czimeken	631635 39	58867 87	690503 26
	b) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	565824 42	409937 07	975761 49
16	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	527486 90	....	527486 90
17	[illegible] alapitvány	5305 15	....	5305 15
18	[illegible] alapitvány	4977 50	....	4977 50
19	Goldschmiedt alapitvány	3000 —	....	3000 —
20	Fölosztható nyerem.: A. frt 478545.13, B. frt 227087 93, Összesen frt 705633 06; Le: Átvitel a vonat. kezes nyeremény-tartalék javára: frt 33430.87, frt 15864.23, frt 49295.10; frt 445114.26, frt 211223.70, frt 656337.96	445114 26	212223 70	656337 96
		10100731 82	29626624 25	39727356 07
	A jövő években lejárandó tűzbiztositási dijak frt 22766106.95			

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: **Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Dr. Calabi R., Dr. Maurogonato I., báró Morpurgo József, Gróf Papadopoli Miklós, Scandiani S., Segré V.** A vezértitkár: **Besso József.** Magyarországi vezérügynökség Budapesten az intézet saját házában, Dorottya-utcza 10. sz.

Bővebb zár-, valamint kárkimutatások az alanti Főügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágositások legnagyobb készséggel adatnak és biztositási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztositás ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb dijak mellett eszközöltetnek.

676 1—1

A csáktornyai Főügynökség: BENEDIKT E. ÉS FIA.

Nyom. Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.

hogy a lefolyt évben 16.907.285 frtnyi összeg erejéig köttetett uj biztosítás, melylyel az 1887. évi deczember hó 31-én érvényben volt tőkebiztosítások összege 105.782,853 frtra emelkedett. Ezt a kedvező eredményt különösen az igen méltányos biztosítási feltételeknek és a tartalékok folytonos gyarapításának róhatjuk fel. A tartalékok 30,428,271 frt 32 krnyi tetemes összeget értek el és nem csak arra szolgálnak, hogy biztosítsák a hatalmas társaság pénzügyi helyzetét, hanem arra is kiváló befolyással vannak, hogy a közönségben tokoztassék a társaság iránt a bizalom, melyet az több mint félszázados hasznos működése által már különben is nagy mérvben nyert meg. Szükségtelen, hogy dieséretekkel halmozzuk el a társaság igazgatását, sokkal ékesebben szólanak magok a számok, melyek annak jótékony befolyását tanusitják abban, hogy az Assicurazioni Generali kártéritésekben biztositott felelnek az 1887. évben 10.099.647 frtot, alapitása óta pedig 207,379,802 frt 20 krt fizetett ki, tehát oly tetemes összeget, aminőt, bátran mondhatjuk, a szárazföldnek egyetlen egy biztosító-intézete sem mutathat fel. Miután a készpénztartalékok 1,914,658 frt 54 kr. tekintélyes összeggel szaporitattak, — tiszta nyereségül 705,633 frt 6 kr. maradt meg, melyből minden egyes részvényre 106 frt aranyban, vagy 265 frank jut osztalékul.

CSARNOK

A dinnye.

Most, midőn ki-ki dinnyeültetéssel szeret bibelődni, eszembe jut az én boldogult vén kertésznőm, akit a czélból fogadtam, hogy az a kert munkálatai körül nekem segédkezzék. Szegény öreg tán akármihez is jobban értett, mint a kert szabályszerü miveléséhez. Értett ugyanis valamihez, t. i. nagy kedvelője lévén az uborkának, művészileg tudta ezeket némely más értékesebb kerti czikkel együtt el..... no de nem illik, Isten elleni vétek boldogult ember titkos dolgait elárulni!

1874 ik évben gyönyörü kantalup dinnyéim voltak; az óta se termett kertemben oly szép és oly jó.

Az én kertésznőm — nem tudom, mi okból — halálos ellensége volt a dinnyének, váltig azt hajtotta csak, hogy mily nagy kár egy egész táblát a haszontalan dinnye alá hagyni, holott azon az ember mily szép krumplit nyerhetne! No meg az a sok komédia a fészkek elkészítése körül, mind kárba veszett munka! szerinte még a kukoriczával sincs annyi baj, stb.

Persze hiába dünnyögött; a kert kezelője én voltam, rendelésem szerint kellett mindennek történnie.

Egyszer a dinnyeérés idejében ott babrált szegény boldogult kertésznőm s nolens volens a dinnyék közé veté pillantását. Egy szép kantalup gyönyörüen sárguló oldala csábitólag kandikált reá, magára vonta öregem figyelmét s mintegy kibéküllni látám a két halálos ellenséget.

Az alkalmat fel akartam használni s oda szólok neki:

— No Jána — ez volt neve — ugy-e szép növény ez?

— Az ám, ha ott nőne az almafán — mondá megvetőleg.

A csipős megjegyzés után még is további beszédtárgygyá tette az eddig nem kedvelt növényt s végre, habár gunyosan, de határozottan kijelenté, hogy egyszer hát még is szeretne kóstolni eme mihaszna jószágból.

Rögtön kiválasztottam egy szépet s a tartásról kellő utasitással ellátván öregemet, teljes megnyugvással nyujtám neki át. Azt gondoltam, hogy most már a dinnye részére meghöditottam öregemet.

Pedig de csalatkoztam!

Néhány nap mulva ismét találkoztunk a kertben. Ő nem szólt a dinnyéről semmit sem; tehát nyilatkozatra kelle őt kényszeritenem.

— No hiszen, én már régen halottam, hogy az urak sok semmirevaló jószágot megesznek. Az úr is elmehet dinnyéivel — mondá.

— Mit, hát nem volt jó!? — kérdém.

— De nem ám!

— Már hogy ne volna, hisz nekem oly jól izlik s mások is dicsérik!

— Dicsérje aki akarja, én nem. Nincs abban mákszemnyi jó, no meg alig tettem a fazékba, már ugy széjjelfött, hogy alig szedtem ki darabonként.

— Micsoda! maga megfőzte? — kiáltám hahotázva.

— Meg hát! csak nem eszem nyersen!

— Hja lelkem, akkor ugyancsak megjárta! Nyersen kell azt enni!

Beszélhettem én neki ezentul aranyos dinnyéről is; ő teljesen meg volt győződve arról, hogy az disznónak sem való s ezután is minden dinnyeültetés alkalmával azzal faggatott, hogy e haszontalan portéka helyett okosabb volna krumplival beültetni a táblát.

G

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JÓZSEF

TEČAJ V. VU CAKOVCU 27. MAJUŠA, 1888. BROJ 22.

Urednička pisarna: Glavni pijac, fraterska hiša, lěvo na kondignacji. — S urednikom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve poslijke tičuće se zadržaje novinah, naj se pošljaju na ime Margitai Jožefa uzednika vu Čakovec.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se prečplata i obnane pošljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajučega činovničkoga družtva „Čakovečke štparkasse", „Medjimurske sparkasse", „Dolnjo-Medjimurske štparka..." i „Podpomagajučega družtva" „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva".

Nekaj iz pravic orsaga.

Sjedinjeni posli med magjarskim orsagu i Austrijom

I. Med Magjarskim orsagom i Austrijom obstoji čvrsta sveza, da ovi dva orsagi imaju skupa jednoga vladara, i tak skupa činiju Austrijsko-Magjarsku monarchiju. Iz ove sveze sledi, da moraju imeti i skupnu vojsku (soldaćiju). Izim toga imaju ovi dva orsagi već od negda i druge skupne posle. Zaradi samostalnosti i neodvisnosti Magjarskog orsaga potrebno je bilo stanovito odlučiti, da koji posli su sjedinjeni i na to gledeć, kakove terhe ima naš orsag obnašati. To se je odlučilo leta 1867. vu 12. zakonskom ciklušu. Po ovom zakonu:

a) Sjedinjeni posli su vunjski posli, koji moraju biti sjedinjeni, ar samo tak je moći postići, da budu naši taborski i mirni posli jednaki s drugimi orsagi. K vunjskim poslom spadaju poslaničtva k drugim vladarom, držanje trgučkih poslovodjah vu tudjih orsagih, sklopljenje trgovačkih i drugih pogodbah s tudjimi orsagi. Ove posle vodi skupni minister za vunjske posle, kojega (kak i druge skupne ministre) njeveličanstvo kralj imenuje ili izmed austrijancov, ili izmed magjarov.

b) Za obrambu monarchie potrebna je skupna vojska. Zaradi toga ima monarchia skupne soldate, koji ju braniju proti izvanjskim neprijatelom, i pravična zahtevanja s oružjem priskrbiju. Soldačke posle vodi skupni minister soldačtva. Ali magjarski orsag pridržal si je juša, da za izpunjenje magyarske vojske more si vzeti potrebiti broj rekrutov, da s Austrijom skupa odluči vreme, kak dugo mora soldat služiti. Red i upravljanje vojske se more samo s dopuščenjem magjarskoga orsaćkoga spravišča premeniti.

c.) Za sjedinjenje pripoznal je zakon i one stroške, koji su svako leto potrebni za sjedinjene vunjske posle i soldačiju. Ove stroške vodi skupni penezni minister, ali tak da one stroške, koji po razmeru na naš orsag dojdeju, nje naše ors. spravišče razmeče, izterja i skupnomu peneznomu ministru preda.

II. Onoga razmera (quotu) koj pokažuje koliko mora svaki od sjedinjenih orsagov na skupne stroške plačati, navek po dogovoru opredeliju na stanovito vreme (vezda na 10 let). Orsačko spravišče vu svakim orsagu izbere si jedno poslanstvo, i ova poslanstva napraviju s pomočjum ministrov proračuna. Ovaj proračun predstavi se vu svakom orsagu ors. spravišču, gde se isti redovito pregledne. Ako se obedvoja ors. spravišča jednako naravnaju i privoljiju na taj proračun, onda ga predstaviju kralju zaradi potvrdjenja. Ako se poslanstva nemreju naravnati, onda svoja mišljenja predstaviju orsač. spravišču i ako se niti ondi nemreju naravnati, onda razmera Nj. veličanstvo odluči.

Po zadnjoj pogodbi podnaša magjarski orsag 30%, a Austrija 70%.

ZABAVA

Mladim vojakom Medjimurskim.

(Po noti: Én vagyok a falu rossza egyedül . . .)

Ostavljaju naši sad nas vojaki;
Mladenosti časi prešli su sladki.
Ide z doma lepi kraja našeg cvet,
Dom jim bude svim od vezda širok svet.

Ostavljaju Medjimurja mili kraj,
Gde zduž Drave-Mure zelen raste gaj;
Gde po gorah i po lepoj ravnini
Pesme glas se tud razleva mileni.

•

Tu je zemlju krv junačka močila,
Kad za dom i veru se je borila;
Iz te krvi ste, vojaki, lepi cvet,
Koga pozna po junaćtvu dalek svet.

Oj, junaki! sladka naša radost vi,
Magjarskoj nam budte dika zastavi!
Za dom, za rod i za dičnog kralja svog.
Ide junak Medjimurec vu boj v skok!

•

Dok se junak bori za svoj mili dom,
Kleči mati skrušena pred Devicom:
Preporuča vu milošću sinoka;
Moli, da ga njoj povrne zdravoga.

Junak srčen zato niš se neboji,
Molbom majke preporučen Mariji,
Vojuje za križ i zlatnu slobodu,
Da ostavi častno ime svom rodu.

Kak se je rešil Mexikanca.

Jeden amerikanski posednik stoke, koj je na mexikanskoj granici stanuval, vzel je jednoga Mexikanca v službu kakti pastira rečene stoke. Dugo vremena mu je službu dužen ostajal, i tak je narasel dug za službu pastiru do 100 dolarah, koje mu amerikanec nije mogel izplatiti. Sad bi se ga amerikanec rad na lepi način rešiti, ali kak bu se ga rešil, kad mu je dužen a platiti mu nemre. Kaj je čineči? Misli i misli i na jedenkrrt zmisli.

Na večer, kad je Mexikanec z paše došel, donese amerikanec iz žutoga pieha, svetli ali čisto navadni melin za kavu pak ga pokaže Mexikancu s rečmi: Sim gledi! Ovo je najnoveše iznašastje, sused mi je već za njega 150 dolarov daval, ali ga je nedam, ar je puno više vreden. I on je dobro računal. Mexikanec još nigdar nije takovu mašinu videl, on ju pregledava od svih stranah od naprvo, od odzad, te ju mučeć dene na stol. Prosti mexikanci su rodjeni tati, a pri tom su još potmajni, nega mučečeg i se prenjavljajuseg puka od mexikanskog.

Drugi dan je kavinski melin, kojega je gazda kakti slučajno v kuhinji na stolu ostavil, zniknul, a znjim i mexikanec, koj je mislil, da je dober geft napravil.

Ovak se je amerikanec svojega dosadnoga verovatelja, komu je bil dužen, na lepi način rešil, uz aldov čudotvorne mašine, koja niti 2 frt nije bila vredna. **E. Kollay.**

Raztrešenost.

Ima ljudih, koji su tak raztrešeni (moglo bi se još drugać reći: pozabljivi), da se vu reztrešenosti svojoj večkrat smešnoga delaju a negda si i baš nevugodne neprilike privlečeju.

Stara mamica pol dneva išče svoje očalje ter vu raztrešenosti neopazi, da jih na nosu ima; dečak režuč šibu kre potoka, hoče istu vu vodu hititi, hiti nuter nož a šibu zadrži v ruki itd. To su malenkosti, nu ima znameniteših podatkov o reztrešenosti.

*

Jeden glasoviti prirodoznanec doktor podigel se je jedenkrat s jednim zrakoplovcom vu zrak a kada bi se bili nazad spustili, opazi zrakoplovec, da doktor nekaj okolo sebe išče. Zapita ga, kaj išče? Doktor ugledavajuč se sve okolo sebe, ves vu skrbi odgovori: Mojega dalekogleda nigde nemrem najti, akkurat sem ga gori ostavil!

*

Glasoviti Francuzki predstavljač Talma bil je jedenkrat predstavljen vitezu Auden, koj je bil 70 let star. Talma čuvši ime Aude, taki se je počel popitkivati za vitezovu familiju. Kak je njihov dragi sinek? gospon Aude. Ja nemam sina, reče Aude. Ah, kaj je vumrl? Kada? Nisem imal nigdar sina, reče dalje vitez. Ali ja se dobro zmislim na jednoga mladoga i sukastoga mladiča, čisto je bil k njim spodoben, pak ono nije njihov sin bil? Koliko je tomu let?

Nekaj prek trideset more biti.

Hah onda sem ja taj mladič odgovori vitez smeuči se.

Naj oprostiju gospone, ja sem se bormeš čisto spozabil iz onih trideset let, koja su od toga vremena pretekla!

*

Paeuanski profesor Filo odide na poštu i zapita poštara, jeli za njega kaj došlo Poštar popita ga za adresu, ali Filo bil je vu taj hip tak raztrešen, da se na vlastito svoje ime nije zmislil i zato začrleni ter se obrne prama domu Putem pozdravi ga jeden poznanec: Dober den gospon Filo! Aha! Filo mi je ime, reče ter se povrne na poštu, da svoju adressu poštaru povedati more.

*

Jeden bečki profesor, nalazeči se ovih danov vu jednom vekšem družtvu, zapita jednu poznatu mladu gospodičnu, kak joj je suprug njeni? Devojka se začrleni i reče: Ali gospon profesor, ja sem još devojka, nemam ja muža!

A tak! pardon! kaj delaju dečica njihova?

*

Škotski listonoša Withe celi dan je iskal po varošu nekoga Mithea s jednim listom. Istom kada je nazad vu ured došel, spomenuli su ga ovdi, da je taj Withe on sam ter list ov njemu glasi.

*

Na jednom sejmu dojde človek pred komisiju. Prosim naj mi pašuš podpišu, kupil sem kravu. Kak vam je ime? N. N. odgovori človek ter reče ime svoje. Odkud ste?

Od — od — no, pajsija capa, hm! am sem znal kada sem iz doma odišel, hm, no! Jeli se morem zmisliti! I nije se siroček zmislil, dok nije došel iz istoga sela njegov sused i on komisi i povedal, odkud je taj raztrešenjak. (Svedok sam pisec ovoga članka)

*

Jeden wermontski foringaš odpravil se je na sejem i vu raztrešenosti svojoj del je konja na kola a sebe zapregel. Falingu svoju pak opazil je stopram onda, kada je hotel zahrzati. (Za ovu zadnju nestojimo dobro!)

Sto jezer peldah menje i više smešnih moglo bi se o raztrešenosti vnogih ljudih napomenuti nu mislimo, da za probanje dosta budu gori spomenuti par podatkov.

KAJ JE NOVOGA?

Nesreće pri železnici

Vu kratko vreme evo više nesrečeh železničkih. Med Moskvom i Kurskom tresnuli su se dva vlaki., pri čem je jedenajst ljudih mrtvih a dvadesetsedem težko ranjenih ostalo.

Pri Fontainu tresnuli su se dva vlaki; jeden s terhom imal je na sebi pušćani prah koj se je vužgal ter vagone na komade trgal a stanja na kolodvoru vužgal. Veter prenesel je ogenj vu blizu ležeči varoš, gde se je vekši broj uljenih fabrikah vužgal. Pri eksploziji poginulo je taki trinajst ljudih a vu ognju izgorelo je četrdesetiezer lagvičov ulja. Neizmerni kvar još nisu pecenili.

Spameten luterijaš

Jeden gospon vu Kolozsváru bil je strastveni lutrijaš, nu kak je to već navada, zabadava je stavljal. Nikaj nije mogel dobiti. Jednu noć senjal je vnogo od broja šest, videl je taj broj vu svakojačkih formah i peldah. Hm! misli si je vezda morem spameten biti, taj broj mora nekaj donesti. Koliko je šestkrat šest? Aha imam ga! Šestkrat šest je četrdesetdva. Dobro je! Da bi vezda samo jeden loz (zgoditek) pod ovim dobiti mogel — misli nadalje. Ali sreča je samo sreća, za kratko vreme došel je do loza pod br. 42 i odmah ga je kupil. Pak kaj misliite poštuvani čitatelji, jeli zlo špekuiral? S lozom ovim dobil je dvadesetpet jezer forintov.

Porobljeni vlak.

Vu Maksiki nedaleko Argvararca napala je jedna tolvajska banda železnički vlak. Voditelja mašine vmorili su vu hip skupa s kuriteljem, zatim su zlostavljali putnike ter je temeljito porobili i svega njihovoga pri njih nalazečega se imetka rešili, vnoge pak koji su se suprotstavili, težko su izranili. Pri nas ipak nepripečaju se spodobna razbojstva, koja su vu Ameriki posvuč već jako gusta.

Tvrda glava.

Jeli moguče, da človek ima tak tvrdu lubanju, kak se pripoveda od nekoga Batyán Lajoša. Taj človek živi vu Pečuhu; življenje mu je tak dosadilo, da je nakanil skončati sam sebe. Vzel je anda revolver ter si ga v glavu spružil Prva kugla nije mu nikaj naškodila pokuša anda drugu. Ali i druga mu nije lubanju predrla, a on proba tretju, četrtu, petu, šestu i ova zadnja mu je zatajila i siromašni Batyán ostal je s obstreljenom glavom ali nepredrtom vu življenju. Ili je zaistinu njegova lubanja tak trda, ili su kugle bile iz papira!

Cesar Fridrik.

Koliko se je spisavalo za nemškoga cesara Fridrika trećega, kak je pogibeljno bolestjen, kak svaki hip čekaje katastrofu, koja ga bude iz ovoga sveta odnesla, kolikokrat su opet sve to opozvali a opet na novo hude glase rezpošiljali! Tomu spisavanju niti kraja niti konca i nigdar se za pravo nezna, kak i kaj je vu stvari. Već se človeku i neverojatno čine ona spisavanja, koja su toliku pogibelj glede življenja cesarovoga rezglasovali, ar eto v najnoveše vreme pak pišu, da je cesaru bolje, da se je stal i brzcas bude vele još par let živel Daj mu Bog!

Turnür.

Smešne historije, koje se s nesrećnimi turnüri posvud pripečaju, samo neće prestati. Svaki čas si svet dopušća koju šalu s tim obljubljenim nakitom. Ali Karpf Francek, jeden bečki inoš malo si je ipak preveć dopustil vu poslu preganjanja nevoljnoga turnüra. Prelazeči polek jedne gospodične po vulici, koja je jako kričeči turnür imala, nadošel je na vragometnu misel, koja ga bude brzčas takovu penitenciju koštala, da se bude od vezda još bolje na turnüre srdil, nu težko mu bude na pamet turnüra ikada već zlostavljati. Karpf Francek, hoteči se malo nad hunevutarijami bečkih inošov uzdignuti, vzeme goruču cigarettu ter ju porine na turnür spomenute gospodične. Ali iz te šale skoro se je najvekša nesreća pripetila, ar se je oprava vužgala, i komaj je prolazečim ljudem za rukom pošlo pogasiti goruću gospodičnu. Policija taki Franceka k uredu odpeljala i vezda bude: „Oweh Francl!“

Grozoviti čin.

Človeku se koža ježi, kada čuje one strahovite čine, na koje se vnogi človek podati more. Umorstva su na svakdašnjem redu, od koji su vnoga tak grozovita, da človeka srce zazebe, kada na nje samo pomisli. Prezpara stoji nam pred očmi pelde grozovitosti, koju su poćinili nezdavnja braća Nikita i Prohop Kasin. Ovi vmorili svoju najmlajšu sestru ter su ju pojeli. Pri sudu pripoznali su, da su sestru vmorili i pojeli a za opravdanje svoje vele, da su od glada na taj grozoviti čin prisiljeni bili.

Veliki most

Med Englezkom i Francuzkom obstoji vezda dogovor, da se spoji Francuzka zemlja s Englezkom s jednim mostom, kojega bi